

Методичний коментар до уроку “На згадку про осінь”

Блюз дощу

Осіннє вітання

Запропонуйте дітям вигадати привітання під акомпанемент голосів осені.

Відтворювати осінні звуки можна за допомогою музичних інструментів (обрати вже готові інструменти або використати власні). Або діти об'єднуються у дві групи — одна наспівує мелодію, використовуючи осінні звуки (наприклад, шурхіт листя — ш-ш-ш-ш-ш-ш), друга — голосніше співає слова привітання. Потім, за бажання, діти міняються ролями.

Розучіть розпівку “[Осінь](#)”.

Знайомимося з композитором

Раймонд Паулс — латиський композитор, піаніст. Автор музики багатьох естрадних хітів, мелодій до фільмів. Ініціатор і організатор Міжнародних конкурсів молодих виконавців популярної музики. Його вважають найвидатнішим сучасним композитором Латвії. Саме завдяки Паулсу легка музика перетворилася на серйозне мистецтво. Його шлягери пройшли випробовування часом і їх досі виконують у Латвії на біс. Наприкінці минулого століття Раймонд Паулс неодноразово був міністром культури незалежної Латвії.

Татові Раймонда здавалося, що робота музиканта не така складна, як робітника. Він привів хлопчика до викладача музичної школи, щоб дізнатися чи є в сина талант. Викладач безапеляційно відповів, що годі й думати про заняття музикою. Та попри все Раймонд став відомим музикантом, хоча й часто наражався на критику.

Паулс завжди вирізнявся неймовірною працьовитістю: міг за роботою забути про їжу і сон. Мабуть ще й це допомогло йому стати популярним музикантом.

Раймонд Паулс навчався у спеціалізованій музичній школі імені Емілса Дарзіня, потім став студентом фортепіанного відділення Латвійської державної консерваторії. Паралельно з навчанням, Паулс працював піаністом в естрадних оркестрах. Пізніше він іще раз закінчив Латвійську державну консерваторію, тепер вже по класу композиції.

Окрім величезної кількості естрадних хітів, Паулс створив мюзикли: “Сестра Керрі” й “Шерлок Холмс”. Паулс радо допомагав молодим артистам — радив, запрошував брати участь у концертах, писав для них пісні тощо.

Багата творча уява маестро Паулса об'єднала інтонації латиської народної музики, джазу, блюзу, рок-н-ролу, французького шансону.

Пісня “Мільйон червоних троянд” на слова Андрія Вознесенського мала такий успіх, що її переклали багатьма мовами світу. У Японії вона досі хіт — є в репертуарі всіх караоке.

Широку популярність здобув і дитячий ансамбль “Зозуленька”, який композитор створив при Латвійському радіо. Паулс вперше докорінно змінив ритм дитячих пісень, а його юні виконавці виконували джазові синкопи краще за багатьох професійних співаків.

Музика дощу

Уявіть, що ви опинилися в затишному куточку парку, тільки-но сіли відпочити в альтанці. Прислухайтеся... Що це?

Слухаємо композицію “Блюз дощу” Раймонда Паулса.

Це закрапав дрібний осінній дощик — спочатку легенько, потім дужче.

- Як ви впізнали дощик?
- Який настрій навіває ця музика? Що цікавого ви почули? Які рухи пасують до твору?
- Чим композиція відрізняється від “Осінньої пісні” Петра Чайковського?
- Які музичні інструменти обрав композитор, щоб створити цей танок краплинок?
- Який інструмент грає соло першим, який — другим, а який — третім?

Музичний діалог

Раймонд Паулс створив музику в стилі блюз. Часто блюз будується як “запитання — відповідь” — ніби діалог музичних інструментів.

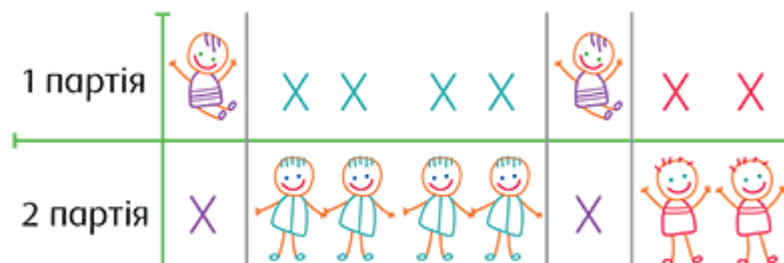
- Розкажіть, коли які музичні інструменти ведуть діалог у п’єсі Раймонда Паулса.

Трохи з історії блюзу. Спочатку блюзом називали народну пісню, що була популярною серед афроамериканців, які мешкали уздовж річки Міссісіпі. Блюз виконувався соло, найчастіше — а капела, згодом — у супроводі банджо або гітари, пізніше — фортепіано або інструментального ансамблю. Блюз вплинув на формування джазу й поп-музики. Елементи блюзу використовували композитори ХХ століття.

З часом у блюзі остаточно утвердилася електрогітара. Важко сказати, що підштовхнуло багатьох блюзменів перейти зі звичної акустичної гітари на електричну, але блюз відтоді дуже змінився. Музиканти досягли високого рівня майстерності в електричному блюзі, і часто їхня музика безпосередньо межує з роком, тому багато рок-музикантів називають виконавців блюзу своїми натхненниками.

У ритмі блюзу

Виконайте ритм удвох із однокласником/однокласницею.

- Які музичні інструменти ви оберете?
- Уважно стежте, коли чия черга.
- Чим цей ритм схожий на ритм блюзу?

За бажання діти можуть виконати ритм самотійно: наприклад, 1 партія — плескання в долоні, 2 партія — тупотіння ніг.

Запропонуйте дітям вигадати ритмічну послідовність, де можна почути діалог музичних інструментів, і виконати її. Учні також можуть зробити оркестровку (записати дві партії для виконання будь-яким складом оркестру) цього ритму й виконати разом із приятелем/приятелькою.

